

Hoe schaars is ruimte?

Auteur(s):

CBS

Leurs, B.

*Oud-medewerker van de sector Nationale Rekeningen van het CBS en inmiddels werkzaam bij het Centrum voor Energiebesparing en Schone technologie.***Verschenen in:**

ESB, 83e jaargang, nr. 4150, pagina 367, 1 mei 1998

Rubriek:

Statistiek

Trefwoord(en):

economie, samenleving

Versnippering, horizonvervuiling en meervoudig ruimtegebruik zijn terugkerende thema's bij de discussies over de inrichting van Nederland. In het zogenoemde 'Groene Boekje' van Minister de Boer wordt ruimte genoemd als een van de drie thema's waar alle milieuproblemen op terug te voeren zijn. Ruimte is schaars: in geheel Nederland wordt slechts 18% van de ruimte niet gebruikt voor productie en consumptie.

De landbouw blijft groot, de nijverheid blijft klein

In Noordoost Nederland is 22% van het areaal door de natuur (incl. de Waddenzee) 'in gebruik'. Opvallend is dat het Zuiden en Midden van ons land minder natuur herbergen dan de Randstad (13% versus 16%).

In 1993 werd in Nederland nog altijd bijna 62% van de ruimte gebruikt door de landbouw en visserij. Dit aandeel verschilt opvallend weinig tussen de Randstad en de rest van Nederland. In het Randstedelijk gebied is uiteraard meer ruimte in gebruik voor nijverheid en diensten, incl. het zakelijk vervoer. Het ruimtebeslag van de infrastructuur in ons land is namelijk gesplitst in gebruik voor zakelijk en voor eigen vervoer. Het ruimtebeslag van zakelijk vervoer maakt 60% uit van de categorie nijverheid en diensten. Dit komt mede door het grote aandeel waterwegen dat hierin zit besloten en de overige infrastructuur (zoals vliegvelden en wegen). Het ruimtegebruik voor nijverheid en diensten in de Randstad komt desalniettemin slechts overeen met 14%, terwijl dat in Noordoost Nederland 6% van het totale areaal bedraagt.

Wonen en recreëren

Huishoudens maken landelijk gezien gebruik van 10% van de ruimte. Deze ruimte kan worden verdeeld in ruimte voor wonen, voor recreëren en voor eigen vervoer van huishoudens. Om een indruk te krijgen van de mate waarin de compacte stad in het Randstedelijk gebied zijn opwachting heeft gemaakt kan gekeken worden naar de hoeveelheid land die recreatief gebruikt wordt in verhouding tot het areaal dat voor wonen gebruikt wordt. De hoeveelheid grond die in gebruik is voor woningen ten opzichte van het recreatiegebied en het gebied voor eigen vervoer ligt in de Randstad duidelijk hoger dan in de rest van Nederland ([tabel 1](#)).

Tabel 1.

	Noordoost Nederland	Randstad	Midden en Zuid-Nederland	Totaal
Recreatie/wonen	1,10	0,58	0,60	0,70
Transport/wonen	0,32	0,17	0,25	0,24